

Per Gipling
Kråkøyveien 4
7180 Roan

Roan, 02.02.20

Åfjord kommune v/Landbruk og Teknisk
Øvre Årnes 7
7170 Åfjord

Saksreferanse: 5058/165/5 – Per Gipling – Ulovlig steinfylling i strandsonen – Måvika
(Roan 2019/686, Åfjord 2020/173)

Tilleggsmomenter til klage på vedtak i delegertsak 164/19 i Roan kommune.

Det vises til telefonsamtale med Sektorsjef Lars Helge Kolmannskog 31.01.20, hvor jeg ble opplyst om at min klagesak skulle diskuteres i byggesaksmøtet mandag 03.02.20. I den forbindelse ønsker jeg som varslet å komme med noen tilleggsmomenter til klagen.

Jeg fremsetter også påstand om at vedtaket er ugyldig på grunn av

- 1) Manglende vedtakskompetanse – Avgjørelse i denne sakstypen er ikke delegert til administrasjonen.
- 2) Mangelfull saksutredning – Saksutredningen henviser kun til områder som ikke omfattes av søknaden.
- 3) Mangelfull vurdering av dispensasjonsadgang – Det gjøres ingen konkret vurdering
- 4) Forskjellsbehandling – Tilsvarende saker i samme område behandles forskjellig
- 5) Uforholdsmessighet – Det stilles byrdefulle krav uten lovhjemmel

Disse påstandene utdypes under.

Sakens bakgrunn

På grunn av erosjon av grunnen under jordbruksareal og naust på gnr. 165/5 i Måvika flyttet jeg i juli 2019 sprengtstein fra Vegvesenets deponi i Måvika til fjæra vest for mitt naust.

Teknisk etat ved Geir Ola Aune og Arild Busch kom på befaring 25.07.19 og ga stoppordre med umiddelbar virkning samt informasjon om at tiltaket måtte omsøkes og at tillatelse ville kreve dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8.

Tiltaket ble omsøkt i brev datert 25.07.19. Søknaden ble innlevert kommunen 31.07.19 og registrert mottatt av kommunen 01.08.19. Vedlagt søknaden var en ufullstendig søknad om dispensasjon hvor jeg ba om kommunens veiledning til ferdigstilling av denne.

Den 01.08.19 mottok jeg brev datert 25.07.19 med forhåndsvarsel om illeggelse av overtredelsesgebyr. Det ble igjen informert om at tiltaket måtte omsøkes. Det ble ikke satt frist for fjerning av tilkjørte masser, men det ble gitt fire ukers frist til uttalelse.

I brev datert 07.08.19 ble jeg informert om at min søknad av 25.07.19 var ufullstendig og fikk tilbud om veiledning. Jeg fikk deretter hjelp av saksbehandler til utfylling av dispensasjonssøknad som ble innlevert på kommunehuset 04.09.19.

Vedtak om avslag på søknad i delegertsak 164/19, datert 28.11.19, ble mottatt av meg 03.12.19. Jeg klaget på vedtaket, og klage datert 22.12.19 ble mottatt av Roan kommune 23.12.19.

Jeg har siden, i e-post fra saksbehandler datert 20.12.19, før utløp av klagefristen, blitt informert om at «videre pågang i saken vil bli oppstartet i januar som tidligere nevnt om opprydding ikke er utført». Dette er første gang jeg får pålegg om opprydding.

Omsøkt område og bakgrunn for tiltaket

Omsøkt område ligger i Måvika i Åfjord kommune, på eiendommen gnr. 165/5, nordøst for Måvikholmen og sør for Nordskjørveien. Området består av dyrkajord og strand med påstående naust og grenser i sjø mot et område med naturtypen «sterke tidevannsstrømmer», lokalitets ID BN 00035729. Mot vest grenser dyrkajorda mot naturtypen «kalkrike enger», lokalitets ID BN00009701. Naturtypene berøres **ikke** av tiltaket.

Måvikholmen er forbundet med fastlandet via en sandrygg. Det omsøkte området er på østsiden av denne sandryggen. I perioder med kraftig vind har den sterke tidevannsstrømmen når den møter strandryggen stort potensiale for erosjon av omkringliggende strandområder. Dette vises også tydelig på flyfoto av området.

Det påstås fra kommunen at overvann er årsak til undergravingen. Dette medfører ikke riktighet. Fra eldre tid har dyrkajorda vært forebygget mot erosjon ved steinsetting av hellingen mot sjøen. Fundamentet for steinsettingen har vært fin sand som med tiden er vasket ut av tidevannsstrømmen. Dette resulterer i at større stein flyttes nedover i fjæra, med påfølgende erosjon av jorda i bakkant. Dette gjelder både for dyrkajorda og naturområdet vest for denne.

Med de siste års økning i ekstremvær har denne typen naturskade blitt mer og mer vanlig. På min eiendom er deler av dyrkajorda i ferd med å forsvinne i sjøen, og fundamentet til naustet blir vasket bort.

I ROS-analyse til Vegvesenets tilgrensende reguleringsplan er det også avdekket at tidevannet i området undergraver vegfyllingen i Måvika. Erosjonssikring av strandsonen er valgt som avbøtende tiltak. Det er dermed naturlig å fortsette dette tiltaket østover for å sikre både dyrkajord og naust mot videre erosjon.

Jeg trodde i utgangspunktet tiltaket var omfattet av saksbehandlingsforskriften § 4-4, *Nødvendige sikringstiltak*, og dermed unntatt fra søknadsplikt. Dette fordi det kun omfattet sikring av dyrkajord og naust fra ytterligere naturskade. Da jeg nettopp hadde mottatt vedtak i delegertsak 97/19 med tillatelse til fylling av sprengt stein i strandsonen på eiendommen min, trodde jeg forebyggingen ville være kurant:

Plan- og byggesaksavdelingen gir med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 varig dispensasjon fra pbl § 1-8 for oppfylling av sprengstein på eiendommen 65/5 i Roan kommune [...]

Etter at tiltaket ble stoppet har jeg forholdt meg til søknadsplikten og sendt inn søknad om tillatelse og søknad om dispensasjon fra pbl. § 1-8.

Se ellers vedlagte bilder.

Avslagsvedtaket

Vedtak i delegertsak 164/19 har følgende ordlyd:

Plan- og byggesaksavdelingen avslår med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 dispensasjon fra pbl. § 1-8 for omsøkte steinfylling på eiendommen 65/5 i Roan kommune. Det gis samtidig med hjemmel i pbl. §§ 20-4 og 21-2 avslag på søknad om tillatelse til steinfylling som omsøkt. Tiltaket er vurdert i forhold til prinsippene i nml. §§ 8-12. Det er fremkommet forhold som tilsier at tiltaket kommer i konflikt med lovens intensjoner.

Begrunnelse for avslag på søknad om dispensasjon:

- *Med bakgrunn i Forskrift om konsekvensutredning § 10 og plan- og bygningsloven §§ 1-1, 12-1 og 19-2 stilles det krav til reguleringsplan for området før tiltaket evt. kan godkjennes. Eller at området innlemmes i reguleringsplanen som allerede er under utarbeidelse for Måvika.*
- *Ulempene knyttet til evt. dispensasjon er uklare for mennesker, natur og dyrelivet*
- *Steinfylling som omsøkt vil ha ulemper knyttet til bruk av området som badeplass og friluftsliv.*

Vedrørende min påstand om at vedtaket er ugyldig

1. Manglende vedtakskompetanse

Roan kommunestyre vedtok i møte 14.12.17, sak 70/70, å delegere myndighet til å behandle dispensasjonssaker etter pbl. § 19-2 på følgende punkter:

LNFR

Administrasjonen kan behandle følgende dispensasjonssaker på allerede bebygde eiendommer innenfor LNFR-områder:

- *Tilbygg, inntil 15 m2. Forutsatt at tiltaket ikke berører dyrkamark.*
- *Frittstående bygning, inntil 15 m2. Forutsatt at tiltaket ikke berører dyrkamark.*

Strandsonen, pbl. § 1-8

Administrasjonen kan behandle følgende dispensasjonssaker på allerede bebygde eiendommer innenfor 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag:

- *Tilbygg, inntil 15 m2. Forutsatt at tiltaket ikke kommer nærmere sjø eller vassdrag enn eksisterende bygning.*
- *Frittstående bygning, inntil 15 m2. Forutsatt at tiltaket ikke kommer nærmere sjø eller vassdrag enn andre bygninger på eiendommen.*

Det er på det rene at min søknad ikke omfatter tiltak som opplistet ovenfor og at vedtaket ikke skulle ha vært fattet etter delegert myndighet, på grunn av manglende vedtakskompetanse.

2. Mangelfull saksutredning

Da jeg søkte bistand hos byggesaksbehandler fikk jeg forståelsen av at det ville være kurant å få dispensasjon til gjennomføring av tiltaket. Da saken ble sendt på høring var den imidlertid vedlagt et høringsbrev som inneholdt en rekke påstander som etter min vurdering må være feil, i tillegg til at bilder som tydelig illustrerer behovet for forebygging ikke var vedlagt.

Det henvises i saksutredningen til pågående reguleringsplan for området. Reguleringsplanen med alle tilhørende plandokumenter ble av Roan kommunestyre i sak 72/19, 28.11.19 (samme dag som vedtaksdato), vedtatt utlagt på høring. Naturtypen «kalkrike enger» ble på et tidligere tidspunkt tatt ut av planforslaget etter innspill fra Fylkesmannen.

Det hevdes at i det aktuelle området har Fylkesmannen bemerket at det finnes vernede naturtyper og arter. Fylkesmannens beskrivelse av naturtyper gjelder imidlertid ikke det omsøkte området, men opprinnelig planområde for reguleringsplanen. I det omsøkte området er det kun dyrkajord og en smal sandstrand. Når det gjelder artsbeskrivelsen vil den være gjeldende også for omsøkt område, men det ikke her snakk om utbygging, kun sikring mot ytterligere erosjon.

Det henvises også til at Statens vegvesen har egen reguleringsplan litt lenger inn i Berfjorden der sikring av veien er en del av deres reguleringsplan, men at det er annen vegetasjon i dette området.

Dette stemmer ikke. Vegvesenets reguleringsplan grenser direkte til omsøkt område, og vegetasjonen er identisk med vegetasjonen i tilgrensende område.

Saksbehandler ønsker også at det ikke fattes vedtak om tillatelse til omsøkte tiltak før kartlegging og konsekvensutredning av området er gjort som beskrevet av fylkesmannen i Trøndelag.

Konsekvensutredning er gjennomført i henhold til føringene og levert som del av planmaterialet.

Saksutredningen er i hovedtrekk en vurdering av areal innenfor området som skal reguleres, har svært liten relevans for omsøkt område, og er av denne grunn mangelfull.

3. Mangelfull vurdering av dispensasjonsadgang

Saksbehandler vurderer at tiltaket er i tråd med arealformålet i kommuneplanens arealdel, men at det må dispenseres fra pbl. § 1-8. Det er da hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser som ikke må bli «vesentlig tilsidesatt». Saksbehandler gjør ingen selvstendig vurdering av disse hensynene, men fremsetter påstand om stor usikkerhet rundt hvordan tiltaket vil påvirke natur og miljø i området.

Det er min påstand at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene på noe vis, kort oppsummert under:

Naturmiljø: Tiltaket grenser til naturtypen «sterke tidevannstrømmer», men vil ikke føre til endring av denne på noe vis. Dyrelivet i området vil ikke forstyrres mer av det aktuelle tiltaket enn av vegvesenets tiltak rett øst for omsøkt område.

Kulturmiljø: Tiltaket sikrer både landbruksmiljø og gammelt naust og vil føre til bevaring av kulturmiljøet fra utvasking.

Friluftsliv: Påvirkes ikke negativt. Forebygging av dyrkajorda vil redusere utglidning og bedre adkomst til stranda vest for området. Dyrkajorda omfattes ikke av allemannsretten.

Landskap: Tiltaket tilbakefører landskapet til opprinnelig form.

Andre allmenne interesser: Forebygging av dyrkajorda vil også bidra til sikring av fylkesvegen.

At ingen av disse momentene nevnes, gjør vurderingen svært mangelfull.

4. Forskjellsbehandling

Likhetsprinsippet i norsk forvaltningslære er et ulovfestet prinsipp om at like tilfeller skal behandles likt i den grad ikke relevante hensyn begrunner forskjellsbehandling. Jeg viser under til to konkrete eksempler som illustrerer forskjellsbehandling av min søknad:

a. Steinsetting av landbruksareal rett øst for omsøkt område

Innenfor Vegvesenets reguleringsplan, og helt inntil omsøkt område, er det etter at jeg flyttet masser til omsøkt område blitt utført forebygging mot sjøen. Behov for erosjonssikring av området er beskrevet i planbeskrivelsen og steinsetting er beskrevet i planbestemmelsene for områder avsatt til «Annen veggrunn – grøntareal» (o_SVG), men ikke for «landbruks- natur og friluftsområder» (L). Forebyggingen er imidlertid gjennomført i begge områdetyper. Jeg er ikke kjent med at det foreligger søknad og tillatelse til dette tiltaket.

Det er steinsettingen som er utført på landbruksområdet som grenser til omsøkt område jeg ønsker å videreføre. Det anses som urettmessig forskjellsbehandling om Vegvesenet uten søknad kan gjennomføre tiltak på min eiendom utenfor område avsatt til formålet i plan, mens jeg som privatperson blir nektet det samme.

Det påstås av saksbehandler at massene jeg har tilkjørt er av annen kvalitet enn det Vegvesenet har brukt. Dette medfører ikke riktighet og er bekreftet av representant fra Statens Vegvesen. Dersom

tiltaket hadde blitt godkjent og gjennomført, ville også steinsetting ha foregått på samme måte, med plastring med stor stein.

b. Steinsetting langs fylkesvegen lenger inn i Berfjorden

Det er i delegertsak 111/19 gitt tillatelse etter søknad til erosjonssikring med steinfylling på gnr. 166/2. Avsnittene under er saket fra vurderingene i saksframstillingen:

Dispensasjon fra Pbl § 1-8:

I gjeldende plan er det ikke satt byggegrense mot sjø og dette medfører at tiltaket erosjonssikring må ha dispensasjon fra pbl § 1-8, Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag. Utgangspunktet er at hele 100-metersbeltet langs sjø er et område av nasjonal interesse med bygge- og deleforbud jf. pbl. § 1-8. Fra dette utgangspunktet er det flere unntak. Som en følge av ulike bosettingsmønstre har regjeringen fastsatt statlige retningslinjer for forvaltning av strandsonen langs sjøen. Det skilles mellom kommuner med sterkt press på arealer, og de som ikke har det. Kommuner i sistnevnte kategori har egne retningslinjer som omtales som «differensiert forvaltning av strandsonen». Roan kommune har lite press på arealet og er dermed underlagt retningslinjene for differensiert forvaltning av strandlinjen. Det går også klart frem av retningslinjene at kommunen kan tillate tiltak for å ivareta hensynet til en fornuftig samfunnsutvikling

Omsøkte tiltak sikrer en fornuftig samfunnsutvikling da fylkesvei erosjonssikres da det er oppdaget kvikkleire i området. Evt. utglidning av fylkesvei i området vil hindre barn i å reise på skolen, voksne fra å reise på jobb og sikre transport til og fra flere større bedrifter i området. Det er på det rene at Fv. 6312 er en viktig vei i Roan og må sikres. Saksbehandler mener støv og forurensning fra sprengstein ikke skal være et problem for dette tiltaket da sikringsarbeider utføres på land. Dette er et tiltak som kan påvirke tilgangen til strandsonen noe i omsøkte område. Det vil likevel være god mulighet til å komme ned til strandsonen. Området vil ikke bli ytterligere privatisert om fylkesveien erosjonssikres. Ulemper knyttet til omsøkte tiltak er at det blir en fylling i strandsonen som vanskeliggjør ferdsel noe i området. Saksbehandler mener dette er underordnet fordelen knyttet til en sikker fylkesvei for barn, innbyggere, turister og næringsdrivende i Roan kommune. Et eventuelt kvikkleireras i området kunne hatt katastrofale følger. Det er også hensiktsmessig at arbeidene utføres raskt når det er tilgang på stein fra tunnelarbeider. Dette sparer miljøet for unødvendig transport av utstyr og man får brukt sprengstein fra tunnelarbeider i lokalmiljøet i stedet for å kjøre massen langt til godkjent mottak.

Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel

Sikringsarbeider som omsøkte skal utføres i et område som har bestemmelser som LNFR. Likevel vil ikke noe landbruksjord gå tapt da fyllingen er langt ut mot vannkanten. Sett i lys av at arbeidene er sikring mot kvikkleireskred er omsøkte tiltak med på å sikre landbruksarealet på eiendommen mot senere ras og ødeleggelse av gode landbruksområder. Friluftsliv i området kan bli litt berørt, men det er store arealer på begge sider av fyllingen som sikrer tilgang likevel. Saksbehandler kan ikke se noen vesentlige ulemper knyttet til at det gis dispensasjon for omsøkte tiltak. Fordeler knyttet til at omsøkte arbeider blir utført er knyttet til samfunnsikkerhet og at landbrukseiendommen sikres mot fremtidig kvikkleireras.

Saksbehandler kan ikke se at hensynene det dispenseres fra blir «vesentlig tilsidesatt» jf. pbl. § 19-2, 1 ledd. Det er samtidig klart at fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering vil være klart større enn ulempene ved å gi dispensasjon, jf. pbl. § 19-2, 2 ledd. Etter en helhetsvurdering hvor ulike hensyn er veid opp mot hverandre er det klart at det foreligger en klar overvekt av hensyn som taler for å gi dispensasjon for omsøkte tiltak.

Saken er ikke sendt ut til regionale høringsinstanser da deres interesser ikke anses som berørt.

I denne saken nevnes det ikke at også dette området grenser til naturtypen «sterke tidevannsstrømmer», og det gjøres helt andre vurderinger enn i min sak. Det stilles heller ikke krav om konsekvensutredning av tiltaket. Dette er også klart forskjellsbehandling.

5. Uforholdsmessighet

Det kan se ut som om min søknad kan godkjennes dersom jeg innlemmer området i reguleringsplan og gjennomfører konsekvensutredning av tiltaket. Dette mener jeg er urimelig byrdefullt og et uforholdsmessig krav som heller ikke er hjemlet i lovverket.

a. Innlemming i reguleringsplan under arbeid

På vedtakstidspunktet var alle plandokumenter for nevnte reguleringsplan innlevert til kommunen. De ble vedtatt utlagt til høring på samme dato som vedtaket ble skrevet. Utvidelse av planen på dette tidspunktet ville ha tilbakestilt planprosessen med mange måneder, noe som er klart urimelig, spesielt sett i lys av at kommunen vet at planen allerede har vært på høring flere ganger.

Kommunen har hatt mulighet til å fremsette krav om innlemming i planen på et langt tidligere tidspunkt ettersom søknad ble innsendt fire måneder før avslag ble gitt.

Tiltaket er i avslagsvedtaket vurdert som et søknadspliktig tiltak som kan forestås av tiltakshaver, jf. henvisningen til pbl. § 20-4. Slike tiltak utøser ikke reguleringsplikt etter pbl. § 12-1 tredje ledd.

b. Konsekvensutredning

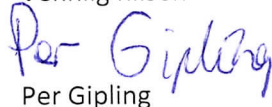
Det er heller ikke hjemmel for å pålegge konsekvensutredning av tiltaket på grunn av tiltakets størrelse, jf. også henvisningen til pbl. § 20-4. Det er ikke søkt om nybygg, kun erosjonssikring av eksisterende jordbruksareal og naust, en tilbakeføring til opprinnelig status. Tiltaket er ikke opplistet i vedlegg II til forskrift om konsekvensutredning og hjemler dermed ikke konsekvensutredning etter § 10 i samme forskrift.

Videre klagebehandling

Med henvisning til ovenstående ber jeg om at vedtak i sak 164/19 oppheves på grunn av saksbehandlingsfeil og at saken tas til ny behandling med relevante vurderinger gjeldende omsøkt område, og uten urimelig forskjellsbehandling eller uforholdsmessighet.

Jeg imøteser et snarlig svar på min henvendelse.

Vennlig hilsen

Per Gipling

Kart over Måvikholmen og deler av Måvika som viser naturtypen «kalkrike enger» (gul), naturtypen «sterke tidevannsstrømmer (blå), dyrkajord (grønn), omsøkt forebygging (oransje), forebygging i område regulert til landbruk (rød) og forebygging i område regulert til «annen veggrunn – grøntareal» (lilla).

Illustrasjon av undergraving og utglidning av dyrkajord. Større steiner forsvinner i sanden og dyrkajorda vaskes ut med tidevannet.

Undergraving av naustet. Tarebeltet viser at dette skyldes tidevann.

Naturområdet er også forebygget i tidligere tider.

Vegvesenets steinfylling sett fra naustveggen.

Tiltransporterte masser er av nøyaktig samme type som Vegvesenet har benyttet, men er ikke lagt til enda.